

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kf.VII.45.084/2021/3.
A tanács tagjai: Dr. Farkas Katalin
a tanács elnöke
Dr. Stumpf-Rádai Ágota
előadó bíró
Dr. Magyarfalvi Katalin
bíró
A felperes: felperes neve – személyesen eljár –
(felperes címe)
Az alperes: Nógrád Megyei Rendőr-Főkapitányság
(alperes címe)
Az alperes képviselője: dr. Korill Krisztina kamarai jogtanácsos
A per tárgya: illetmény
A fellebbezést benyújtó fél: alperes
Az elsőfokú bíróság határozatának száma:
Budapest Környéki Törvényszék 20.K.702.516/2020/15.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 20.K.702.516/2020/15. számú ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Tényállás

[1] A felperes az alperes ... állományában hivatásos szolgálati jogviszonyban állt 2016. szeptember 1. napjától fővizsgáló, majd 2018. november 1. napjától kiemelt fővizsgáló beosztásban. A felperes kinevezése óta a munkáltató utasítása alapján folyamatosan végezte a vizsgálói beosztáshoz nem tartozó bünyügyi- illetve közigazgatási eljárásokhoz kapcsolódó feladatokat, így a szemlebizottság-vezetői, felderítői, nyomozói, helyszíni irányító parancsnoki, és forrányomos felderítői feladatokat. A fővizsgálói és kiemelt fővizsgálói munkaköri leírásai IV. 1. pontja meghatározta a munkakör célját: a ...1 hatáskörébe utalt bünyügyekben a büntetőeljárás lefolytatása, a nyilvántartásba vétellel kapcsolatos feladatok elvégzése. A munkaköri leírások rögzítették azt is, hogy a felperes közvetlen vezetőjének utasítása alapján a munkaköri leírásban meghatározott feladatokon túl köteles végrehajtani az aránytalan sérelemmel nem járó, külön nem nevesített, de a szolgálat tevékenységi körébe, a feladatköréhez kapcsolódó eseti feladatokat [Általános munkaköri feladatok alcím k) pontja] és a ...1 hatás- és illetékességi körébe tartozó operatív felderítési munkában is köteles részt venni.

[2] A felperes 2020. június 4. napján kelt szolgálati panaszában sérelmezte, hogy megbízási díj nélkül olyan többletfeladatok ellátására kötelezték, amelyek nem tartoznak a fővizsgálói, valamint a kiemelt fővizsgálói munkakörbe, így rendszeresen látott el szemlebizottság-vezetői feladatokat, valamint forrányomos tevékenységet. Arra is hivatkozott, hogy a bünyügyi készenléti szolgálatai során nem csupán a vizsgálói, hanem forrányomos felderítői és szemlebizottság-vezetői feladatok ellátására állt készen, amelyek más-más szolgálati beosztás részét képezik; a munkaköri leírása a szemlebizottság-vezetői feladatokat nem tartalmazza, azzal a bünyügyi készenléti szolgálat nem azonosítható.

[3] Az alperes a felperes szolgálati panaszát annak megalapozatlansága miatt elutasította.

A felperes keresete és az alperes védírata

[4] A felperes keresetében 2017. június 4. napjától 2020. június 4. napjáig terjedő időre (35 hónap) az illetményalap 100%-ának megfelelő mértékű, 1.352.750 forint megbízási díj és kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a szolgálati panaszában foglaltak megisméltésével.

[5] Az alperes védírataiban a szolgálati panaszt elutasító határozatban foglaltak fenntartásával kérte a kereset elutasítását. Érvelése szerint a felperes a munkaköri leírásban meghatározott feladatokon túl köteles végrehajtani a külön nem nevesített, de szolgálat tevékenységi feladatköréhez kapcsolódó mindazon eseti jellegű feladatokat, amelyek ellátására elméleti felkészültsége, szakmai ismeretei és tapasztalatai alkalmassá teszik. A szemlebizottság-vezetői feladatok nem tartoznak konkrét, nevesített beosztáshoz, ezek a feladatok a nyomozási munka részét képezik, ami a rendőrség alapfeladatainak egyike, így azt el kell látni. A bünyügyi szakághoz tartozó feladatok ellátása a felperestől elvárható volt, azokat munkaidejében el tudta végezni, így többletfeladatként nem értékelhetők, emiatt megbízási díjra sem jogosult.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 1.352.750 forint megbízási díj és késedelmi kamatai megfizetésére a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés c) pontja és (5)-(6) bekezdései alapján, mert a felperes kereseti kérelme szerinti időszakban az eredeti szolgálati beosztása (vizsgálói, kiemelt fővizsgálói beosztás) ellátása mellett többletfeladatként látta el a szemlebizottság-vezetői, nyomozói, helyszíni és forrányomos tevékenység körébe tartozó feladatokat. A bíróság megállapította azt is, hogy az alperes sem vitatta, hogy a felperes tartósan ellátta a beosztásában foglaltaktól eltérő feladatokat. A csatolt okiratok, valamint a felperesi előadással megegyező tanúvallomás alapján a bíróság azt is megállapította, hogy a peresített időszakban a felperes beosztása mellett folyamatosan végzett bűnügyi helyszínelői feladatokat, forrányomos tevékenysége során felderítői, nyomozói tevékenységet, forrányomos parancsnoki feladatokat is ellátott és havonta, visszatérő jelleggel végezett a beosztáshoz nem tartozó feladatokat, így helyszíni szemle, házkutatás, lefoglalás, halottszemle során felmerülő szemlebizottság-vezetői, bűnügyi technikai feladatok. A szemlebizottság-vezetői és a nyomozói feladatok a felperes beosztásához képest szakmailag eltérő, esetenként magasabb kvalifikáltságú, komolyabb szakértelmet igénylő, nagyobb felelősséggel járó és fokozottabb igénybevételt jelentő munkát jelentenek.

[7] Az elsőfokú bíróság egyetértett a felperes álláspontjával, amely szerint a munkaköri leírás rendelkezése hiányában a szemlebizottság-vezetői feladat, helyszíni és forrányomos tevékenység ellátása a beosztáshoz nem tartozó feladat, amelynek ellátásáért a hivatásos állomány tagjaként megbízási díjra jogosult. A szemlebizottság-vezetői feladatokat a munkaköri leírás nem tartalmazza, azzal a bűnügyi készenléti szolgálat nem azonosítható, mert a bűnügyi készenlét során a fővizsgáló a saját beosztása szerinti munkaköri feladatokat köteles ellátni készenléti időben.

[8] Nem értett egyet az alperes álláspontjával, amely szerint a munkaköri leírások általános klauzulája szerint a felperes köteles lenne közvetlen vezetői utasításra a munkaköri leírásban meghatározottn túl végrehajtani a külön nem nevesített, így a szemlebizottság vezetői feladatokat, mert ilyen értelmezéssel minden lehetséges feladat a munkakörébe tartozó lenne, ezáltal a munkaköri leírás és a megbízás jogintézménye kiüresedne.

[9] A büntetőeljárások keretében lefolytatandó szemlék végrehajtásáról és a bűnügyi technikai tevékenység egységes szabályozásáról szóló 13/2012. (VII. 30.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) 8-15. pontjai, valamint a 6/A. pontja és a Kúria következetes gyakorlata alapján, amennyiben az ORFK utasítás meghatározza az ellátandó feladatok körét, a munkáltatónak ehhez kell igazodnia a munkaköri leírás elkészítésekor. A munkáltatónak lehetősége van a felperes kihasználatlan munkaidejét tartalommal kitölteni, azonban munkakörébe nem tartozó feladat ellátására nem utasíthat. A szemlebizottság-vezetői feladatok ellátása képesítéshez kötött és annak kifejezetten szerepelnie kell a munkaköri leírásban. A felperes szemlebizottság-vezetői tanfolyammal nem rendelkezett.

[10] Az elsőfokú bíróság a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2011. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BMr.) 10. § (2) bekezdésében foglaltak alapján az ellátott többletfeladatok

nagyságára, a bűnügyi helyszínelői feladatok bizottságvezetőként történő elvégzésére, a felderítői, a nyomozói és a forrányomos parancsnoki feladatok teljesítésére, valamint a többletfelelősség és többletteher nagyságára figyelemmel nem találta eltúlzottnak a felperes által kért, a rendvédelmi illetményalap 100%-ának megfelelő mértéket és ennek alapján állapította meg az alperes által fizetendő megbízási díj összegét.

A fellebbezés

[11] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 278. § (1) bekezdése, valamint 346. § (5) bekezdése bíróság általi megsértése miatt. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem értékelte kellően, az irányadó jogszabályi rendelkezéseket tévesen értelmezte és azokból helytelen következtetéseket vont le.

[12] Az alperes érvelése szerint az elsőfokú bíróság kizárólag azt vette figyelembe, hogy a felperes fővizsgálói beosztásba van kinevezve és a munkaköri leírása nem tartalmazza, hogy el kell látnia a szemlebizottság-vezetői feladatokat. Az alperes kiemelte, hogy a szemlebizottság-vezetői feladatok nem tartoznak egy konkrét, nevesített beosztáshoz, ezek nem önálló feladatkörök, hanem a nyomozási munka részei, amit a hivatásos állomány bármely tagja el tud végezni, az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes értelmezése teljesen kiüresíti a megbízási díj fogalmát. A felperes munkaköri leírása rögzíti, hogy szolgálatteljesítés során köteles ellátni a szolgálati előjárója külön utasításában eseti jelleggel meghatározott feladatokat.

[13] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a felperest a készenléti szolgálat alatt készenléti díjazás illette meg, a készenlét alatt elrendelt munkavégzés esetén pedig túlórákat számoltak el a részére, így nem maradt anyagi ellentételezés nélkül.

[14] A felperes feladatait munkaköri feladatként és nem többletfeladatként végezte. A bűnügyi szakághoz tartozó feladatok ellátása tőle elvárható volt, mindezek alapján a felperes megbízási díjra nem jogosult.

[15] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és a döntés jogi indokai

[16] Az alperes fellebbezése – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[17] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján kizárólag a fellebbezés keretei között vizsgálta felül.

[18] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és az alkalmazott jogszabályokat nem vitatta, csupán azok helytelen értelmezését és ebből eredő téves következtetését állította, ezért a Kúria a megállapított tényállást vette alapul az elsőfokú ítélet felülbírálata során. Az alperes nem vonta kétségbe azt a tényt, hogy felperes a peresített időszakban szemlebizottság-vezetői, helyszínelői, forrányomos nyomozati feladatokat is

ellátott, kizárólag a szemlebizottság-vezetői feladatok ellátásának többletfeladatkénti értékelését kifogásolta.

[19] Az alperes azon álláspontjával szemben, hogy a szemlebizottság-vezetői feladatok a nyomozási munka részei, amit a hivatásos állomány bármely tagja el tud végezni, az ORFK utasítás 2. f) alpontja szerint a szemlebizottság-vezetői feladatokat a hivatásos állománynak a munkaköri leírásában rögzítetten, külön normában meghatározott képesítéssel rendelkező tagja láthat el. A felperes fővizsgálói (kiemelt fővizsgálói) munkaköri leírása a szemlebizottság-vezetői feladatokat nem nevesítette, és erre irányuló képesítéssel sem rendelkezett.

[20] A Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával többletfeladatként. Az alperes jogszerűen megbízhatta (utasíthatta) a felperest olyan feladatok elvégzésére, amelyek a képzettségéhez, végzettségéhez, szakmai tapasztalatához kapcsolódtak, a munkáltatónak azonban az a joga, hogy a felperest a kiemelt fővizsgálói beosztásához tartozó feladatok mellett más feladatok elvégzésére utasíthatja, nem sértheti a felperes kinevezése szerinti beosztását, továbbá az utasítás teljesítése esetén az érintett díjazásra (ellenszolgáltatásra) való jogosultságát. Ha a felperes a megbízást az eredeti szolgálati beosztásának ellátása mellett végezte, a többletszolgálatért díjazásra jogosult [Hszt. 71. § (5) bekezdés].

[21] Az állománytáblában rendszeresített beosztásokhoz tartozó feladatokat a munkáltató a munkaköri leírásban egyoldalú utasításával rögzítheti, azonban a munkaköri feladatok meghatározása a munkáltató részéről nem lehet önkényes. A munkáltató egyoldalú utasítási jogával az állománytáblában rendszeresített beosztás (a munkakör) keretein belül határozhatja meg (sorolhatja fel) azokat a ténylegesen ellátandó feladatokat, amelyeket a hivatásos állomány tagja jogosult és köteles ellátni. A munkáltató egyoldalú utasítási jogával a kinevezés szerinti beosztás (munkakör) keretein belül határozhatja meg a munkaköri leírásban a felperes által ténylegesen ellátandó feladatokat. A következőket bírói gyakorlat szerint „[a] munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, ezért ezen elvi alaphoz eredően jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását” (Kf.VII.39.247/2020/4.). Az alperes csak a kinevezés szerinti munkakörön belül határozhatja meg szabadon a munkaköri leírásban nevesített feladatokat, a munkaköri leírásba a más munkakörbe tartozó feladatokat jogszerűen nem építheti be.

[22] A Kúria egy korábbi határozatában kifejtette, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott kritériumok konjunktívak, ebből következően a felperest akkor illetheti meg a megbízási díj, ha nem a kinevezés szerinti beosztásához tartozó feladatkört látott el, többletfeladatként. Ezzel összefüggésben nem azon van a hangsúly, hogy a többletfeladat okozott-e többletterhelést, hanem azon, hogy a feladat a kinevezés szerinti beosztáshoz tartozónak tekinthető-e. Amennyiben ugyanis nem tartozik az adott szolgálati beosztáshoz a rendszeresen elvégzett további tevékenység, az mindenképpen többletfeladatként értékelendő (Kfv.VII.37.642/2020/5.). Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a felperes által a peres eljárás során meghatározott szemlebizottság-vezetői feladatok nem a felperes beosztásához tartozó feladatok, függetlenül attól, hogy ezeket a feladatokat az alperes a felperes munkaköri leírásában nevesítve vagy általános klauzulaként rögzítette. Tévesen hivatkozott az alperes arra, hogy a szemlebizottság-vezetői feladatok ellátására a felperes munkaköre részeként köteles lenne. A munkaköri leírásában e feladatok jogszerűen nem illeszthetők be, a vizsgálói munkakör ilyen kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség.

[23] A fentiekben kifejtetteket támasztja alá a Kúria következetes – a jelen perben is irányadó gyakorlata –, amely szerint a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja ugyan esetenként köteles ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat is, ugyanakkor az ilyen jellegű feladat tartós ellátása nem maradhat ellentételezés nélkül. Amennyiben a hivatásos szolgálati viszonyban álló hosszabb időn át a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, többletdíjazásra jogosult (Mfv.II.10.304/2017/15.). A munkaköri leírás nem tartalmazhat a kinevezésben meghatározott beosztáshoz nem tartozó általánosan ellátandó feladatot, mint a beosztás részét. A munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, ezért általában jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – ellátását. (Kfv.VII.37.193/2020/8., Kf.VII.39.246/2020/4.).

[24] Ha a hivatásos állomány szolgálati viszonyban álló tagja hosszabb időszakon át rendszerszintűen a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, az többletszolgálatnak minősül és annak ellentételezésére jogosult (BH2018. 259., Mfv.I.10.751/2016/4.).

[25] A megbízási díj mértéke, az ellátandó munkaköri feladatokhoz köthető, azért jár, mert az eredeti munkaköri feladatoktól eltérő többletfeladatot végez a rendvédelmi szerv tagja és ezt a többletterhet a Hszt. 71. § (5) bekezdésében a jogalkotó az illetményalap 50-200%-áig terjedő összeggel kompenzálja. Az irányadó bírói gyakorlat szerint (Kfv.VII.37.780/2020/5.) a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés, hogy az eredeti munkakör mellett ellátott többletfeladatokra tekintettel a megbízási díjat milyen mértékben határozza meg. A mérlegelés szempontjait a munka bonyolultsága, az eredeti munkaköri feladatokhoz viszonyított időigénye, annak gyakorisága, az arra előírt többlettudás birtokában kell meghatározni. Valamennyi szempontot összességében kell mérlegelni, továbbá a rendvédelmi szerv tagja által elvégzett feladatok egyedi vizsgálata alapján kell arról dönteni, hogy a ténylegesen ellátott többletfeladatért milyen mértékű megbízási díj jár. Az alperes nem vitatta a felperes által megjelölt feladatok ellátását és mennyiségét.

[26] Az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályok helytálló értelmezésével határozta meg a rendvédelmi illetményalap 100%-os mértéke alapján a felperest megillető megbízási díj összegét.

[27] A Kp. 84. §-a szerint alkalmazandó Pp. 346. § (4)-(5) bekezdései szerint az ítélet indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. A jogi indokolásban a bíróság rögzíti az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak fogadott el, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a Pp. 346. §-ában foglalt, a fentiekben felsorolt követelményeknek megfelel, annak [17-35] pontjai az alkalmazott jogszabályokat, a bizonyítékok alapján megállapított tényeket és a levont következtetését, a megbízási díj mértéke meghatározását és indokait kellő mértékben tartalmazza. Az alperes a Pp. 346. § (5) bekezdésére való hivatkozáson felül nem jelölte meg, hogy az elsőfokú ítélet milyen indokolásbeli hiányosságban szenved.

[28] A közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perek elbírálása során is érvényesülő elv, hogy a bizonyítékok mérlegelésével hozott döntés, ha a mérlegelés nem iratellenes, nem okszerűtlen, illetve logikai ellentmondást nem tartalmaz, a fellebbezési eljárásban nem bírálható felül. Nem állapítható meg a jogszabálysértés, ha a fellebbezés a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja (BH1993. 768., BH1998. 401.). Az alperes fellebbezésében

csupán hivatkozott a Pp. 278. § (1) bekezdése elsőfokú bíróság általi megsértésére, a perbeli esetben azonban nem volt megállapítható és erre vonatkozó előadást az alperes sem tett, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, illetve iratellenes mérlegelése, ezért a döntés felülmérlegelésére, megváltoztatására a Kúria nem látott lehetőséget.

[29] Mindezekre figyelemmel a Kúria a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[30] *A munkáltató egyoldalú utasítási jogával a kinevezés szerinti beosztás (munkakör) keretein belül határozhatja meg a munkaköri leírásban a felperes által ténylegesen ellátandó feladatokat.*

Záró rész

[31] A felperesnek a másodfokú eljárásban perköltsége nem merült fel, ezért a Kúria e körben mellőzte a határozathozatalt a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó Pp. 82. § (2) bekezdés alapján.

[32] Alperes az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentes, ezért a le nem rótt 108.220 Ft fellebbezési eljárási illeték a Kp. 35. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó 95. § (1) bekezdés c) pontja, és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam terhén marad.

[33] A Kúria ítélete ellen sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak nincs helye [Kp. 99. § (1) bekezdése, 116. § d) pont].

[34] A Kúria a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 71. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. április 19.

Dr. Farkas Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Stumpf-Rádai Ágota s. k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. bíró